

CO₂ – (nie)zwykły bohater naszych czasów

Urszula Dzienisiuk,

Natasza Gajda,

Anita Gardias,

Michał Godlewski,

Maciej Kołakowski,

Sylwester Kopik,

Sylwia Lewandowska,

Renata Purgał,

Marek Romanowicz,

Krzysztof Karpierz

Dwutlenek węgla

- CO_2 – nieorganiczny związek chemiczny z grupy tlenków, w którym węgiel występuje na IV stopniu utlenienia

(Wikipedia)

Dwutlenek węgla

- CO_2 – nieorganiczny związek chemiczny z grupy tlenków, w którym węgiel występuje na IV stopniu utlenienia

(Wikipedia)

?

- gaz - bezbarwny i niepalny,
- rozpuszczalny w wodzie (1,7 l CO₂/l H₂O),
czyli ok. 3,5 g/l vs. 9 mg/l dla O₂ w wodzie,
- cięższy od powietrza ($44/29 = \text{ok. } 1,5$ raza),
- .....

- gaz - bezbarwny i niepalny,
- rozpuszczalny w wodzie (1,7 l CO₂/l H₂O),
czyli ok. 3,5 g/l vs. 9 mg/l dla O₂ w wodzie,
- cięższy od powietrza ($44/29 = \text{ok. } 1,5$ raza),
gdyż ....

Mol – liczba Avogadra

- **1 mol** = $6,02214076 \times 10^{23}$ (cząsteczek), czyli
602 214 076 000 000 000 000 000 000
tj. **602 tryliardy** sztuk lub **0,6 kwadryliona**
cząsteczek gazu zajmuje objętość
(w standardowych warunkach ciśnienia, temperatury)
równą **22,415 litra**
bez względu na rodzaj cząsteczek gazu

- $M_{\text{CO}_2} = 44 \text{ a.j.m.}$
- Średnia $M_{\text{pow}} = 29 \text{ a.j.m.}$
- $44/29 = 1,5$

- $M_{\text{CO}_2} = 44 \text{ a.j.m.}$
- Średnia $M_{\text{pow}} = 29 \text{ a.j.m.}$
- $44/29 = 1,5$

Powietrze i CO_2 ma masę !

**W tej sali jest   kg powietrza, które
zawiera   kg CO_2 .**

- $M_{\text{CO}_2} = 44 \text{ a.j.m.}$
- Średnia $M_{\text{pow}} = 29 \text{ a.j.m.}$
- $44/29 = 1,5$

Powietrze i CO_2 ma masę !

**W tej sali jest 3800 kg powietrza, które
zawiera 2 kg CO_2 .**

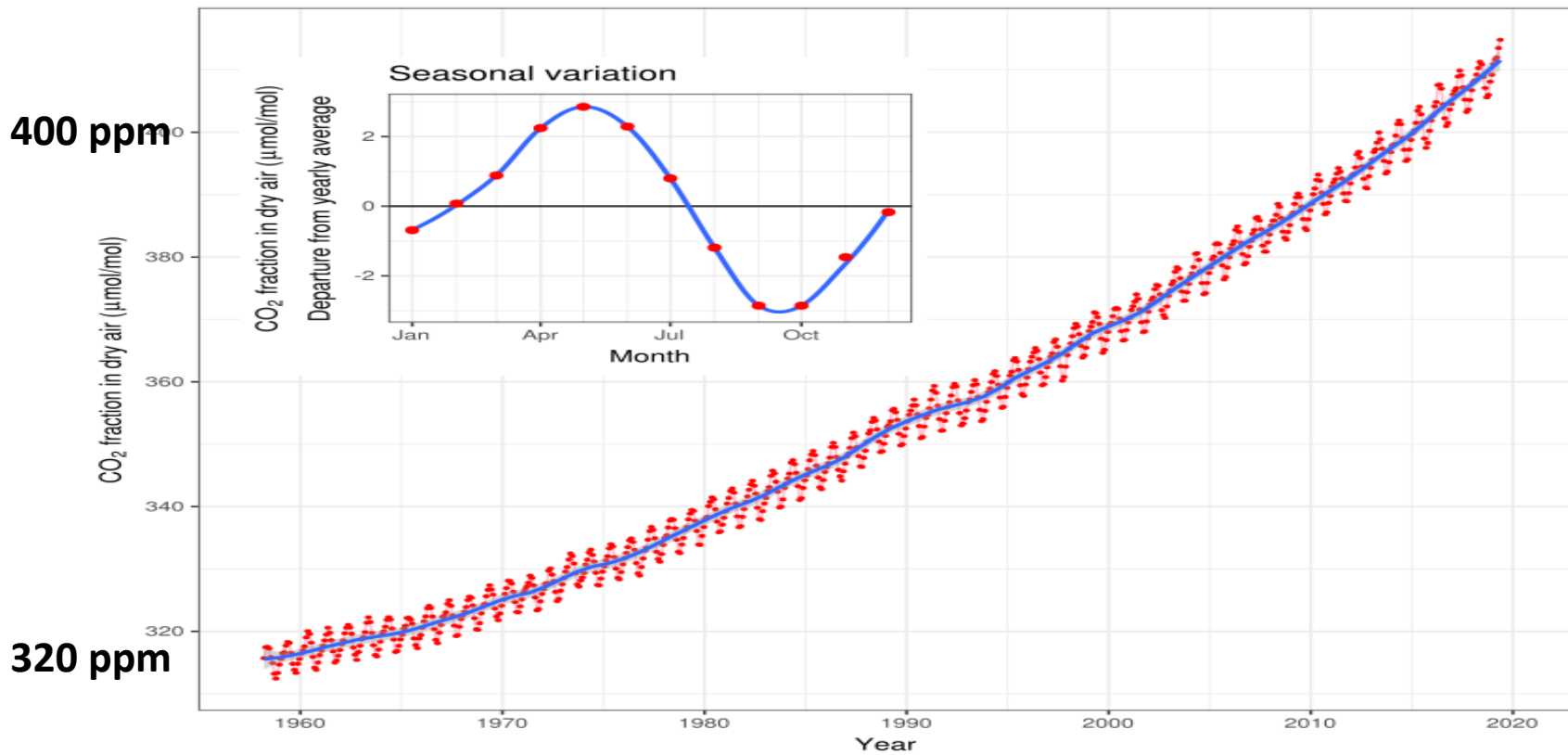
- składnik atmosfery ziemskiej,
- wydychają go organizmy żywe – w tym i rośliny,
- Np. w wydychanym powietrzu jest go ok. 4%,
- W atmosferze ziemskiej
  - ok. 0,04% lub 400 ppm

- Składnik atmosfery ziemskiej

2020

Monthly mean CO₂ concentration
Mauna Loa 1958 - 2019

Data : R. F. Keeling, S. J. Walker, S. C. Piper and A. F. Bollenbacher
Scripps CO₂ Program (<http://scrippsco2.ucsd.edu>). Accessed 2019-07-20

1960

Skąd go wziąć?

- Wytworzyć samemu
- Przywieźć ze sklepu

Jak wykryć jego obecność?

Wykorzystać jego cechy

- Niepalność,
- Reakcje chemiczne,
- Własności np. optyczne – detektor.

Eksperymenty fizyczne

czyli

Pokazy - zabawy

Ciężar właściwy – gęstość

czyli,

że jest lżejszy od powietrza

CO₂

„Optyka” dźwiękowa

czyli,

że dźwięk porusza się inaczej niż w
powietrzu

Laser CO₂

czyli,

- laser, który może przekazać **najwięcej energii w postaci światła**
- nie musi to oznaczać największej mocy,
- 60 W lasera CO₂ $\equiv$ 2000 W żarówki skupionej w wiązce 1 cm.

CO₂

a cywilizacja

czyli,

CO₂

a cywilizacja

czyli,

co my robimy na Ziemi

Zjawisko szklarniowe

Efekt cieplarniany

CO₂ – (nie)zwykły bohater naszych czasów

Zwykły - Niezwykły

CO₂ – (nie)zwykły bohater naszych czasów

Zwykły - Niezwykły

**Urszula Dzienisiuk,
Natasza Gajda,
Anita Gardias,
Michał Godlewski,
Maciej Kołakowski,
Sylwester Kopik,
Sylwia Lewandowska,
Renata Purgał,
Marek Romanowicz,
Krzysztof Karpierz**